EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 12.12.2018.
COM(2018) 815 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Galaziņojums

saskaņā ar 4. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Lēmumā Nr. 562/2014/ES par Eiropas Savienības dalību Eiropas Investīciju fonda kapitāla palielināšanā

1. IEVADS

Šajā galaziņojumā saskaņā ar Lēmuma Nr. 562/2014/ES[1] 4. pantu ir novērtēts, kā, palielinot Eiropas Investīciju fonda (EIF) kapitālu, ir sasniegts mērķis palielināt EIF atbalstu darbībām, kas papildina dalībvalstu veiktās darbības uzņēmumu — jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) — labā. Tas seko 2016. gada 19. decembra starpposma ziņojumam[2], kurā tika secināts, ka kapitāla palielināšana, kas tajā laikā vēl nebija pilnīgi pabeigta, jau bija izraisījusi MVU un vidēji liela kapitāla uzņēmumiem pieejamā finansējuma pieaugumu.

1.1. EIF

a) Kapitāla struktūra un palielināšana

Eiropas Investīciju fondu 1994. gadā dibināja[3] Eiropas Investīciju banka (EIB), Eiropas Kopiena — pašreizējā Eiropas Savienība (ES) —, kuru pārstāv Eiropas Komisija (Komisija), un publiskās un privātās finanšu iestādes ar reģistrēto pamatkapitālu 2 miljardi ECU (tagad EUR) un apmaksāto kapitālu 20 % apmērā. Reģistrētais pamatkapitāls 2007. gadā tika palielināts līdz 3 miljardiem EUR. Komisija izmantoja laikposmā no 2007. gada līdz 2010. gadam saņemtās EIF dividendes, lai veiktu maksājumu, un atlikušo daļu sedza no ES budžeta, kas ļāva ES joprojām palikt par 30 % kapitāla daļu turētāju.

Otrais kapitāla palielinājums, ko 2014. gada 27. maijā apstiprināja EIF akcionāru kopsapulce, palielināja EIF reģistrēto pamatkapitālu līdz 4,5 miljardiem EUR. Komisijas priekšlikums izmantot ES dividendes jaunu kapitāla daļu parakstīšanai netika atbalstīts, bet ES budžetā tika atlikti 178 miljoni EUR 2014.–2017. gadam, lai parakstītu līdz 450 jaunām kapitāla daļām. Tā kā kapitāla daļu vērtība pieauga, ar šo summu pietika tikai tam, lai parakstītu 437 papildu kapitāla daļas ES[4], kas nedaudz samazināja tās līdzdalību EIF. Pašlaik EIB pieder 2642 (58,7 %), ES – 1337 (29,7 %) un 32 finanšu iestādēm – pavisam 521 (11,6 %) EIF kapitāla daļa.

2014. gadā veiktās kapitāla palielināšanas galvenie mērķi bija:

(1) attīstīt MVU aizdevu kapitāla tirgus ar mērķi dažādot likviditātes avotus uz MVU orientētām bankām un līzinga uzņēmumiem;
(2) uzlabot MVU piekļuvi finansējumam, atbildot uz Eiropadomes lūgumu palielināt EIF unikālo kredītkvalitātes uzlabošanas spēju;
(3) atbalstīt EIF kā būtiska riska un izaugsmes kapitāla tirgus investora izaugsmi;

---

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Lēmums Nr. 562/2014/ES par Eiropas Savienības dalību Eiropas Investīciju fonda kapitāla palielināšanā (OV L 156, 24.5.2014., 1. lpp.).

[2] Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei "Starpposma ziņojums par Eiropas Savienības dalību Eiropas Investīciju fonda kapitāla palielināšanā un atbilstīgu Eiropas Investīciju fonda atbalsta palielināšanu uzņēmumu — jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu — labā veiktām darbībām saskaņā ar 4. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumā Nr. 562/2014/ES (2014. gada 15. maijs) par Eiropas Savienības dalību Eiropas Investīciju fonda kapitāla palielināšanā", COM(2016) 795 final.

[3] Padomes 1994. gada 6. jūnija Lēmums 94/375/EK par Kopienas dalību Eiropas Investīciju fondā (OV L 173, 7.7.1994., 12. lpp.).

[4] Jaunās 437 kapitāla daļas tika iegādātas par 177 895 462,23 EUR (vidējā cena par kapitāla daļu 408 199,52 EUR).

(4) palielināt EIF nozīmi mikrofinansēšanā un sociālās ietekmes ieguldījumu jomā, ļaujot ar lieliem sasniegumiem piedalīties jaunu sociālo uzņēmumu un finanšu iestāžu kapitālā;
(5) ļaut sadalīt risku EIF mandātos ar līdzieguldījumu palīdzību;
(6) atbalstīt EIF AAA reitingu, iepludinot jaunu kapitālu un demonstrējot tā palielināto politisko ietekmi.

b) Operatīvās darbības

EIF ir EIB grupas riska kapitāla atzars, kas atbalsta Eiropas MVU finansēšanu. Tas projektē, izstrādā un ievieš MVU un vidēji liela kapitāla uzņēmumiem paredzētus riska un izaugsmes kapitāla, garantiju un mikrofinansēšanas instrumentus, cenšoties veicināt papildu ieguldījumus Eiropā un palielināt ES budžeta resursu un dalībvalstu iemaksu sviras efektu, sadarbojoties ar Komisiju. Šajos centienos tas izmanto tirgus finanšu instrumentus (vērtspapīrošanu, diversificētus parāda fondus u. c.). Tas sekmē ES mērķus atbalstīt inovāciju, pētniecību un izstrādi, uzņēmējdarbību, izaugsmi un nodarbinātību, un iekļaujošu finansējumu, piedāvājot šos finanšu produktus finanšu starpniekiem.

EIF darbojas ES dalībvalstīs, kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātvalstīs un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstīs. Tas pašlaik pārvalda vairāk nekā 122 mandātus galvenokārt Komisijas un EIB vārdā. Tie ietver kapitāla ieguldījumus un garantijas vai — mazākā mērā — finansētus instrumentus. EIF pārvalda arī dalībvalstu un to iestāžu mandātus, kas pārvalda Eiropas Strukturālo un investīciju fondu (ESI fondi), fondu fondu, korporatīvo, privāto un publisko iestāžu resursus, un kā viens no ieguldītājiem iegulda savus pašu resursus ar kapitālu un parādu saistītā uzņēmējdarbībā.

c) Kapitāla prasības un paredzamais kredītspējas līmenis

EIF darījumu jomas ir saistītas ar dažādiem riskiem, kas atspoguļojas konkrētā to rezervju līmenī, kuras jāveido piešķirtajam ekonomiskajam kapitālam. Maksimālais pašu resursu apjoms, kas izmantojams saistībām garantiju operācijās, ir trīs reizes lielāks par parakstīto kapitālu. 2017. gada 8. martā saskaņā ar kopsapulces deleģējumu EIF valde no 50 % līdz 70 % pašu kapitāla palielināja maksimālo apjomu operācijām, kas paredz līdzdalību kapitālā ar EIF pašu resursiem. EIF riska un kapitāla pārvaldība ir palīdzējusi saglabāt tā kredītreitingu "AAA ar stabilu prognozi", ko nesen atkārtoti apstiprināja lielākās kredītreitingu aģentūras, kuras jo īpaši atzīmēja 2014. gadā veikto kapitāla palielināšanu. EIF produktu plašais klāsts un to ģeogrāfiskais un nozaru tvērums nozīmē, ka riska līmenis ir mērens un ilgtspējīgs.

2. EIF SASNIEGUMI 2014.–2018. GADĀ PATEICOTIES KAPITĀLA PALIELINĀJUMAM

2.1. Pārskats līdz 2018. gada otrajam ceturksnim[5]

Līdz 2018. gada 30. jūnijam EIF bija palielinājis savas darbības apjomu vidēji par vairāk nekā 30 % gadā[6] salīdzinājumā ar 2013. gadu. EIF noslēdza 1120 darījumus par ieguldījumiem 44 miljardu EUR apmērā. 771 darījumā no tiem tika izmantota EIF kapitāla bāze. Tajos tika izmantots 12,1 miljards EUR no EIF pašu resursiem, no kuriem vairāk nekā 10 miljardi EUR tika ieguldīti līdztekus EIF pārvaldītajiem mandāta resursiem. Paredzams, ka EIF darbība

[5] Jaunākie pieejamie dati, kurus paziņojis EIF.
[6] *CAGR* (saliktais gada pieauguma temps), kas noteikts, pamatojoties uz apjomu 2017. gada beigās.

piesaistīs finansējumu 154 miljardu EUR apmērā MVU un vidēji liela kapitāla uzņēmumu līmenī.

Spēcīgā kapitalizācija bija noteicošs faktors, kas ļāva EIF veiksmīgi izvērst Eiropas Stratēģisko investīciju fondu (ESIF) un kalpo par pamatu ESIF finansējuma palielināšanai (ESIF 2.0), par ko tika pieņemts lēmums 2017. gada beigās. Lai veicinātu ESIF izvēršanu, EIF līdz ESIF 2.0 tiesību akta pieņemšanai izmantoja savus resursus, piesaistot līdz 500 miljoniem EUR. Saskaņā ar ESIF 2.0 tiesību aktu ESIF garantija ir palielināta pavisam līdz 26 miljardiem EUR (un paredzamie piesaistītie ieguldījumi no 315 miljardiem EUR līdz 500 miljardiem EUR) un ieguldījumu periods tika pagarināts līdz 2020. gadam. Tāpēc EIF saistībā ar ESIF laikposmā no 2018. gada līdz 2020. gadam būs jāmobilizē būtiski pašu resursi.

2.2. Kapitālieguldījumi (riska un izaugsmes kapitāls)

Papildu riska uzņemšanās spēja, ko sniedza kapitāla palielināšana, ir ļāvusi EIF paplašināt kapitālieguldījumu vērienu gan ieguldītā apjoma, gan īstenošanas tempa ziņā. 2014.–2018. gadā EIF darbības ar kapitālu galasaņēmēju līmenī piesaistīja finansējumu vairāk nekā 64 miljardu EUR apmērā.

a) ESIF/RKR operācijasuz palielinātā kapitāla bāzes

EIB riska kapitāla resursi (RKR) ir ļāvuši EIF turpināt savu kapitāla stratēģiju riska kapitāla un izaugsmes segmentos vairāk nekā 18 gadus un ir ļāvuši veikt lielākus ieguldījumus ar hibrīdu parāda/kapitāla finansējumu. EIF iegulda savus paša resursus līdztekus mandāta resursiem. 2015. gada jūlijā EIB palielināja RKR par 2,5 miljardiem EUR (sasniedzot 9,5 miljardus EUR) ESIF MVU sadaļā privātā kapitāla un tehnoloģiju pārneses ieguldījumiem MVU un vidēji liela kapitāla uzņēmumos. 2015. gada beigās ar ESIF saistītās saistības sasniedza 1,4 miljardus EUR, kopā 45 fondos. Tādējādi finansējums sasniedza 8,1 miljardu EUR, un paredzams, ka piesaistītie ieguldījumi galasaņēmēju līmenī sasniegs 14,6 miljardus EUR (sviras rādītājs gandrīz 1:11).

Mezonīna līdzieguldījumu mehānisms (*MCIF*) RKR mandāta ietvaros ir 101 miljonu EUR liels hibrīds parāda/kapitāla mehānisms. Tas ļāva EIF kopā ar mezonīna fondiem veikt ieguldījumus mērķuzņēmumos. Līdz 2018. gada jūnijam saistības *MCIF* ietvaros kopumā sasniedza 98 miljonus EUR (no kuriem 5 miljoni EUR ir EIF pašu resursi). Tās veicināja līdzieguldījuma risinājumu plašāku izmantošanu un novērsa skaidri noteiktas finansējuma nepietiekamības problēmas. Laikposmā no 2014. gada janvāra līdz 2018. gada jūnijam EIF uzņēmās saistības pamatā esošajos fondos 9,9 miljardu EUR apmērā no RKR, tostarp 437 miljonu EUR apmērā no pašu resursiem.

b) ESIF MVU klases kapitāla produkts

2016. gada jūlijā EIF, EIB un Komisija ieviesa ESIF MVU klases kapitāla produktu, no kura pieejamo ieguldījumu kopējais apjoms 2071 miljons EUR ir paredzēts kapitāla ieguldījumiem plaša spektra finanšu vajadzību apmierināšanā ar dažādiem īstenošanas veidiem (līdzieguldījumi, tehnoloģiju pārnese, fondu fondi, sociālā ietekme u. c.). Tam ir divas apakšsadaļas — izaugsmes/paplašināšanas apakšsadaļa un sākumposma ieguldījumu apaksadaļa. Sadarbības platforma ļauj attīstību veicinošajām valsts bankām un iestādēm papildināt ieguldījumu budžetu ESIF MVU klases kapitāla produkta ietvaros. Laikposmā no

2016. gada jūlija līdz 2018. gada jūnijam EIF piešķīra 1 miljardu EUR ESIF MVU klases kapitāla produkta ietvaros, ieskaitot 177 miljonus EUR no pašu resursiem.

c) EIF riska dalīšana ES mandātu ietvaros — vienotais ES kapitāla finanšu instruments

Vienotā ES kapitāla finanšu instrumenta ietvaros ES budžeta līdzekļi tiek izmantoti paralēli EIF pašu resursiem. Tas ietver Uzņēmumu un MVU konkurētspējas programmas (*COSME*) kapitāla instrumentu izaugsmei (*COSME* KII) un programmas "Apvārsnis 2020" *InnovFin* MVU riska kapitāla instrumentu (*InnovFin* kapitāls), kurš ietver arī izmēģinājuma iniciatīvu komerceņģeļiem.

COSME KII ļauj EIF ieguldīt fondos, kuri piešķir kapitāla un mezonīna finansējumu paplašināšanās un izaugsmes posmam MVU ar lielu izaugsmes potenciālu, jo īpaši tiem MVU, kuri darbojas pāri robežām. Līdz 2018. gada jūnijam KII ietvaros bija parakstīti 13 ieguldījumi, kas rada kopējās saistības 160 miljonu EUR apmērā, no kuriem 8 miljoni EUR ir EIF pašu resursi.

Izmantojot *InnovFin* kapitālu, EIF veic ieguldījumus tehnoloģiju pārnesē, komerceņģeļos, riska kapitāla fondos un fondu fondos, kas nodrošina kapitālu sākumposmā esošiem uzņēmumiem pirmssēklas, sēklas un darbības uzsākšanas fāzē, kuri, iespējams, vēl nav guvuši ieņēmumus. Tas, pateicoties sviras efektam, piesaista gandrīz 3 miljardus EUR uzņēmumiem dalībvalstīs un programmas "Apvārsnis 2020" asociētajās valstīs.

ESIF ietvaros tika izveidots strukturēts finanšu produkts ieguldījumiem sākumposmā (2. apakšsadaļa). Šajā produktā ir apvienoti 458 miljoni EUR no ES *InnovFin* kapitāla mehānisma ar saistībām 270 miljonu EUR apmērā, kurām tiek izmantota ESIF ES garantija, un saistībām 290 miljonu EUR apmērā no EIF pašu resursiem (visu šo resursu kopums tiek dēvēts par *InnovFin* kapitāla mehānismu sākumposmam (*IFE*)). Līdz 2018. gada jūnijam EIF bija piešķīris kopā 539 miljonus EUR 29 kapitāla fondiem, tostarp 153 miljonus EUR no EIF pašu resursiem.

d) EIF riska dalīšana darījumos, kuros ES mandāti apvienoti ar ESIF kapitāla produktu

2016. gadā EIF sāka programmu "Eiropas Riska kapitāla fondu fonds(-i)" (RK FF), lai veiktu ieguldījumus privātā sektora vadītā, tirgus virzītā Eiropas riska kapitāla fondu fondā, izmantojot EIF pašu resursus ar *COSME* kapitāla instrumentu izaugsmei un ESIF MVU sadaļas kapitāla produkta 1. un 2. apakšsadaļu — zināmu arī kā *InnovFin* kapitāla mehānisms sākumposmam (*IFE*) (programmas "Apvārsnis 2020" *InnovFin* kapitāla mehānisma, ESIF kapitāla instrumenta un EIF pašu resursu apvienojums). EIF veic ieguldījumus atbilstīgos RK FF pavisam 410 miljonu EUR apmērā, no kuriem 67,5 miljoni EUR ir EIF pašu resursi. 2018. gada oktobrī jau bija noslēgti divi līgumi ar RK FF pārvaldniekiem un notika sarunas ar četriem citiem pārvaldniekiem.

e) Sociālās ietekmes ieguldījumu attīstība: sociālās ietekmes veicinātājs (SIV)

SIV ir EIF iniciatīva, kas tika ieviesta 2013. gadā kā daļa no EIB grupas sociālās ietekmes ieguldījumu stratēģijas, reaģējot uz ES politiku, kuras mērķis ir izveidot ilgtspējīgu finansēšanas tirgu sociālajai uzņēmējdarbībai Eiropā. SIV ir fondu fonds, kura mērķis ir izveidot kapitāla ieguldījumu portfeli sociālās ietekmes fondos. Tas veicina sociālo

iekļaušanu, nodrošina alternatīvus nodarbinātības avotus atstumtām sabiedrības grupām, veicina izaugsmi un nodrošina plašas finansējuma iespējas, tostarp parāda un hibrīdus parāda/kapitāla instrumentus.

SIV ir 80 miljonu EUR finansējums no *EREM* sociālās ietekmes finanšu instrumenta, kas pieder pie EIB mandātiem. Kopējie piešķīrumi SIV tā slēgšanas brīdī 2015. gada jūlijā sasniedza 243 miljonus EUR ar papildu ieguldījumiem no RKR (48 miljoni EUR), EIF pašu resursiem (11,5 miljoni EUR) un vēl četriem ieguldītājiem (no katra 1 miljons EUR): Bulgārijas Attīstības bankas, Somijas Inovāciju fonda *Sitra*, *Crédit Coopératif* un *DB* ietekmes ieguldījumu fonda I (*Deutsche Bank*).

f) Reģionālais darbs

EIF ir paplašinājis savu reģionālo darbu kapitāla jomā. Pašlaik tas pārvalda 42 reģionālos fondu fondus ar kopējām saistībām 6,3 miljardu EUR apmērā. 2016. gadā EIF un tā reģionālie partneri izveidoja divus fondu fondus, kas bija vērsti galvenokārt uz Igauniju (60 miljoni EUR) un Zviedriju (582 miljoni SEK — aptuveni 60,5 miljoni EUR) un apvienoja līdzekļus no ESIF un ESIF MVU klases. 2016. gadā EIF un tā reģionālie partneri izveidoja fondu fondu Grieķijā (260 miljoni EUR) ar RKR un ESIF līdzekļiem (paredzams, ka tiks piesaistīti 326 miljoni EUR), kā arī citus fondu fondus Nīderlandē (200 miljoni EUR), Vācijā (400 miljoni EUR) un Turcijā (200 miljoni EUR). 2017. gadā EIF un tā reģionālie partneri izveidoja astoņus fondu fondus, kas bija vērsti galvenokārt uz Rumāniju (84 miljoni EUR), Čehiju (50 miljoni EUR), Itāliju (41 miljons EUR), Somiju (30 miljoni EUR) un Centrāleiropu (106 miljoni EUR).

EIF ir uzsācis vairākas līdzieguldījuma programmas, piemēram, Skotijas un Eiropas izaugsmes līdzieguldījuma programmu, kurā EIF un *Scottish Enterprise* katrs ir veikuši finansiālu ieguldījumu 50 miljonu GBP apmērā, vai Nīderlandes izaugsmes līdzieguldījuma programmu, kurā EIF un Nīderlandes Investīciju aģentūra ir veikuši finansiālu ieguldījumu 50 miljonu EUR apmērā.

EIF ir paplašinājis arī savas darbības, kuras tas veic saskaņā ar Eiropas mecenātu fonda (EMF) iniciatīvu, kas tika sākta 2012. gadā. Saskaņā ar EMF iniciatīvu EIF kopā ar komerceņģeļiem un citiem neinstitucionāliem investoriem veic ieguldījumus novatoriskos uzņēmumos sēklas, sākuma vai izaugsmes posmā. Pašlaik EMF aptver Austriju, Vāciju, Īriju, Nīderlandi, Spāniju, Dāniju un Somiju. 2018. gada jūnija beigās EMF apmērs bija 392 miljoni EUR, no kuriem vismaz 38 miljoni EUR bija piešķirti no EIF pašu resursiem.

g) APVF

2017. gadā EIF ieviesa Aktīvu pārvaldības virsfondu (APVF), kurā pašlaik ir trīs nodalījumi: Eiropas izaugsmes kapitāls, Eiropas tehnoloģiju riska kapitāls un Eiropas dzīvības zinātņu riska kapitāls.

APVF palielina Eiropā veiktajām ieguldījumu darbībām pieejamā riska kapitāla summu, iesaistot jaunus Eiropas privātā kapitāla un riska kapitāla tirgu institucionālos ieguldītājus. EIF ir apņēmies ieguldīt aptuveni 2,5 % visa kapitāla, ko iemaksājuši pārējie ieguldītāji. 2018. gada jūnija beigās trīs ieguldītāji bija iemaksājuši pavisam 345 miljonus EUR. Līdzekļu piesaistīšanas parakstīšanās periods beidzas 2019. gadā, un maksimālais fonda mērķapmērs ir

2 miljardi EUR, no kuriem, paredzams, līdz 50 miljoniem EUR iemaksās EIF no pašu resursiem.

2.3. Parāds (garantijas, vērtspapīrošana un mikrofinansēšana)

Vienlaikus ar jauniem 2014.–2018. gadā izveidotiem mandātiem, kuros izmantoti tikai mandātu resursi, tika ieviests liels skaits uz parādu vērstu mandātu ar EIF līdzieguldījumu un/vai riska dalīšanu. Turklāt EIF ir pastiprinājis savu pašu riska ieguldījumu kredītkvalitātes uzlabošanas operācijās. Paredzams, ka 2014.–2018. gadā piesaistītā to MVU aizdevumu summa, ko piešķīrušas finanšu iestādes, kuras piedalās EIF parāda produktos, sasniegs 85 miljardus EUR.

a) EIB riska veicināšanas (*risk enhancement*) mandāts (*EREM*)

2014. gada martā starp EIB un EIF tika parakstīts *EREM*, lai ar papildu garantijām, parāda un kapitāla instrumentiem palielinātu Eiropas uzņēmumiem nepietiekami pieejamo finansējumu. Iezīmēti ir pavisam līdz 6 miljardiem EUR, no kuriem 4 miljardi EUR ir no EIB un līdz 2 miljardiem EUR — no EIF. *EREM* ieguldījumu periods beigsies 2018. gada beigās. *EREM* produkti/sadaļas ir pastiprinājuši pastāvošās darbības vai nostiprinājuši alternatīvā finansējuma rīkus, lai reaģētu uz jaunām tirgus vajadzībām:

• ***ABS* kredītkvalitātes uzlabojums (*EREM ABS* KU)** palielināja kapacitāti ar aktīviem nodrošinātas vērtspapīrošanas mezonīna daļās, atbrīvojot resursus, lai iniciatori varētu izsniegt aizdevumus MVU un vidēji liela kapitāla uzņēmumiem. Šajā saistībā ir parakstīti darījumi par vairāk nekā 855 miljoniem EUR, no kuriem 291 miljons EUR ir no EIF pašu resursiem. Paredzams, ka piesaistītais to aizdevumu apjoms, ko iniciatori papildus izsniegs MVU, sasniegs 5 miljardus EUR;

• ***EREM* kooperatīvās bankas un mazākas iestādes** paplašināja EIB grupas starpnieku loku, papildinot to ar mazajām kooperatīvajām bankām un citām mazākām iestādēm, kuras īpašu uzmanību pievērš mazākiem MVU un jaunuzņēmumiem. Bija paredzēts, ka iniciatori savukārt izmanto atbrīvotos resursus aizdevumiem MVU. EIF noslēdza 16 aizdevumu darījumus par kopējo summu 153 miljoni EUR, no kuriem 7,7 miljoni EUR bija EIF pašu resursi;

• ***EREM* aizdevumu fondi** — jauns segments, ko EIF ir izveidojis, lai paplašinātu aizdevumu finansējuma pieejamību MVU un maziem vidēja kapitāla uzņēmumiem ārpus tradicionālajiem banku kanāliem. Tika parakstīti 26 darījumi ar kopējo investīciju apjomu 1,135 miljardu EUR apmērā, no kuriem gandrīz 57 miljoni EUR ir no EIF pašu resursiem ;

• ***EREM* MVU iniciatīva** paredz, ka EIF ir jāpiedalās ar pašu resursiem papildus finansējumam, ko piešķīrusi EIB. 67 darījumos, kuros parakstītie ieguldījumi kopā sasniedza 4,3 miljardus EUR, no EIF pašu resursiem ir parakstīti līdz 159 miljoniem EUR.

b) EIF kapitāla iemaksas *InnovFin* MVU garantiju mehānismā (MVUG)

Kopš 2014. gada EIF ir piedāvājis neierobežotas garantijas vai pretgarantijas finanšu starpniekiem, ļaujot tiem nodrošināt parāda finansējumu ar izdevīgiem noteikumiem novatoriskiem MVU un maziem vidēja kapitāla uzņēmumiem dalībvalstīs un asociētajās valstīs.

Laikposmā no 2014. gada līdz 2018. gada jūnijam tika piešķirti 1,8 miljardi EUR no ES budžeta un 7,2 miljardi EUR no EIF riska kapitāla, tādējādi darot pieejamus aptuveni 18 miljardus EUR parāda finansēšanai novatoriskiem uzņēmumiem un piesaistot ieguldījumus aptuveni 26 miljardu EUR apmērā. EIF noslēdza 177 garantijas darījumus par kopējo summu 9 miljardi EUR, no kuriem 139 darījumus nodrošināja ESIF ar pavisam 7,6 miljardiem EUR. Saistībā ar ESIF 2.0 un ESIF MVU sadaļu ir plānots *InnovFin* MVUG mehānismu papildināt par aptuveni 220 miljoniem EUR. EIF resursi līdz 1,760 miljardiem EUR tiks apvienoti ar ESIF 2.0 un ES budžeta iemaksu, lai 2017.–2022. gadā nosegtu kopējo garantiju summu līdz 2,200 miljardiem EUR.

c) EIF atbalsts MVU iniciatīvai

Komisijas un EIB grupas MVU iniciatīva veicina MVU finansēšanu, nodrošinot iniciatorēm finanšu iestādēm daļēju riska segumu MVU aizdevumu portfeļiem. ESIF nodrošina lielāko daļu no ES līdzekļiem, kas ietver iemaksu no ES līmeņa instrumentiem (*COSME* un/vai "Apvārsnis 2020"), un līdzfinansējums tiek nodrošināts no EIB un EIF pašu resursiem. EIF piedāvā atlasītiem finanšu starpniekiem neierobežotu portfeļa garantijas instrumentu vai vērtspapīrošanas instrumentu. No tā izrietošā aizsardzība pret zaudējumiem un iespējamais kapitāla prasību atvieglojums ļauj finanšu starpniekiem nodrošināt MVU aizdevumus, līzingu un/vai garantijas ar izdevīgiem noteikumiem. MVU iniciatīva aptver Spāniju, Bulgāriju, Somiju, Maltu, Itāliju un Rumāniju. EIF ir uzticēti aptuveni 1,2 miljardi EUR no ESIF resursiem, ko paredzēts papildināt ar līdz pat 4,1 miljardu EUR no EIB un 215 miljoniem EUR no EIF pašu resursiem.

d) EIF atbalsts *AGRI* Itālijas platformai

AGRI Itālijas platforma, ko izveidojis EIF sadarbībā ar Kalabrijas, Kampānijas, Emīlijas-Romanjas, Pjemontas, Apūlijas, Veneto, Umbrijas un Toskānas reģionu Itālijā, ir jaunās paaudzes daudzreģionu parāda finansēšanas instruments, kas paredzēts, lai nodrošinātu galasaņēmējiem labāku piekļuvi finansējumam lauksaimniecības un agrorūpniecības nozarēs. EIF piedalās ar pašu resursiem papildus finansējumam, ko piešķīruši Itālijas reģioni. Pašlaik *AGRI* Itālijas platformai no EIF ir iezīmēti pavisam līdz 64 miljoniem EUR.

e) Palielināti EIF pašu resursi MVU vērtspapīrošanas darbībās

Ar vērtspapīrošanas darījumiem EIF cenšas uzlabot kredītkvalitāti, kas ļauj iniciatoriem dažādot savus finansējuma avotus un samazināt nepieciešamo ekonomisko un regulatīvi noteikto kapitālu, veicot kredītriska pārnesi, un tādējādi tiek uzlabota to spēja izsniegt papildu aizdevumus MVU. Kopš 2014. gada EIF, cenšoties palīdzēt atdzīvināt MVU vērtspapīrošanu, ir parakstījis garantijas vairāk nekā 15 miljardu EUR apmērā. Ģeogrāfiskais tvērums ir paplašinājies līdz 11 valstīm. Paredzams, ka piesaistītais to aizdevumu apjoms, ko iniciatori papildus izsniegs MVU, sasniegs 28 miljardus EUR. Kopumā tajā pašā periodā EIF MVU vērtspapīrošanas darbības ir piesaistījušas vairāk nekā 3 miljardus EUR no EIF pašu resursiem.

EIF *EREM ABS* KU atbalstīja uz MVU / maziem vidēja kapitāla uzņēmumiem balstīto vērtspapīrošanas darījumu mezonīna daļas, ieskaitot gan sintētiskos, gan īstas pārdošanas darījumus. EIF izmantoja arī 391 miljonu EUR no pašu resursiem, lai iegādātos vairāk augstākās prioritātes daļu produktā, ar ko veic tiešus ieguldījumus ar aktīviem nodrošinātā MVU vērtspapīrošanā un segto obligāciju darījumos.

3. GALVENĀS TURPMĀKĀS EIF DARBĪBAS

3.1. Turpmākās papildu darbības

EIF pastāvīgi cenšas novērst jaunās konstatētās tirgus nepilnības Eiropas MVU un vidēja kapitāla uzņēmumu finansēšanas jomā.

a) Papildu darbības kapitāla jomā

i) ESIF MVU klases kapitāla produkta papildināšana

Ņemot vērā ESIF MVU sadaļas kapitāla produkta veiksmīgo izmantošanu, ir paredzēts ESIF MVU sadaļas kapitāla produktu papildināt par 1,37 miljardiem EUR, tostarp 1 miljardu EUR 1. apakšsadaļai un 0,37 miljardiem EUR *InnovFin* kapitāla mehānismam sākumposmam (*IFE*), un EIF ieguldīs šajā produktā līdz 155 miljoniem EUR pašu resursu.

ii) RKR papildināšana ESIF MVU klasē

Papildus ESIF MVU klases kapitāla produkta papildināšanai RKR tiks nolūkā paplašināt ESIF MVU klasi papildināti par 1,579 miljardiem EUR, no kuriem gandrīz 79 miljoni EUR būs EIF pašu resursi.

b) Papildu darbības parāda jomā

Finansētie mikrofinansēšanas instrumenti (*EaSI*)

Saskaņā ar ES Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmu (*EaSI*) Komisija un EIB grupa plāno papildināt garantiju mandātu ar mehānismu augstākās prioritātes un subordinētu aizdevumu piešķiršanai mikrofinansēšanas un sociālās uzņēmējdarbības iestādēm, kas savukārt paplašinās mikrouzņēmumiem un sociālajiem uzņēmumiem pieejamo finansējumu. Plānots EIF pašu resursus mobilizēt līdz 28,5 miljonu EUR apmērā paralēli EIB un *EaSI* resursiem, tādējādi paredzamais kopējais apjoms būtu 200 miljoni EUR apmērā.

3.2. Ietekme uz EIF kapitāla patēriņu

a) Kapitāla patēriņš

i) Pašu kapitāls

EIF pašu resursu saistībām līdzdalībai kapitālā ir noteikts maksimums. Saskaņā ar 2018. gada jūnija datiem ir pieejami 1,4 miljardi EUR. Kopējām privātā pašu kapitāla neto saistībām 1,1 miljarda EUR apmērā ir izmantoti 78 % no maksimālā apjoma.

ii) Garantijas

Saskaņā ar 2013. gada septembra beigu datiem EIF risks no pašu riska garantijas operācijām bija 2,9 miljardi EUR, kas radīja 6,1 miljarda EUR rezervi šādiem darījumiem. Palielinātais garantiju darījumu apjoms laikposmā no 2014. gada līdz 2018. gada jūnija beigām vairāk nekā dubultoja EIF riska darījumus — to apjoms sasniedza 8 miljardus EUR (maksimālais apjoms — 13,5 miljardi EUR).

b) Kapitāla izmantošanas optimizācija

Darījumu apjoms varēja pieaugt vairāk nekā lēsts, pateicoties lielākam EIF kapitāla piešķīrumam. EIF aktīvi pārvalda savu kapitālu, lai pielāgotos turpmāk paredzētajam pieaugumam, kas plānots līdz 2020. gadam. Ir veikti dažādi pasākumi, lai samazinātu EIF kapitāla patēriņu, tostarp aktīvāka portfeļu pārvaldība, jo īpaši pašu kapitāla jomā.

c) Turpmāk nepieciešamais kapitāls

EIF lēš, ka līdz 2020. gada beigām tam piešķirtais kapitāls būs pilnīgi izlietots un, lai turpinātu un paplašinātu tā devumu ES politikas mērķu sasniegšanā nākamās DFS periodā, būs vajadzīga EIF kapitāla palielināšana. Tas lēš, ka, lai tas varētu sasniegt mērķi Eiropā nākamās DFS periodā piesaistīt ieguldījumus aptuveni 100 miljardu EUR apmērā, kapitālu vajadzētu palielināt par aptuveni 3–3,5 miljardiem EUR. Šāds ieguldījums varētu reālajā ekonomikā tajā pašā periodā piesaistīt ieguldījumus vairāk nekā 1 triljona EUR apmērā.

4. SECINĀJUMI

Kapitāla palielināšana 2014. gadā ļāva ievērojami palielināt pieejamo finansējumu MVU un vidēja kapitāla uzņēmumiem. Kapitāla palielināšana radīja papildu riska uzņemšanās spējas, kas ļāva piešķirt kapitāla ieguldījumus MVU lielākā apjomā un tempā, kā rezultātā EIF kapitāls radīja ievērojamu sviras efektu. Palielinājums sekmēja EIF pašu riska darbības kredītkvalitātes uzlabošanas operācijās, jo īpaši attiecībā uz garantijām un vērtspapīrošanu, piesaistot privāto finansējumu un palielinot MVU piekļuvi finansējumam. ES līdzdalība kapitāla palielināšanā 2014. gadā 178 miljonu EUR apmērā bija ļoti svarīga EIF stiprināšanai un lai un ļautu tam sasniegt reālus rezultātus Eiropas MVU labā.

Ne mazāk svarīgi ir tas, ka kapitāla palielināšana ļāva EIF gūt vērā ņemamus panākumus ESIF MVU sadaļā, proti, nodrošināt papildu finansējuma apjomu MVU, kas lielā mērā palīdzēja ESIF par 20 miljardiem EUR pārsniegt savu sākotnējo mērķi līdz 2018. gada vidum piesaistīt ieguldījumus 315 miljardu EUR apmērā.

Paredzams, ka EIF pārsniegs sākotnējās aplēses, kas bija formulētas kapitāla palielināšanas kontekstā 2014. gadā. Līdz 2018. gada jūnija beigām EIF bija uzņēmies saistības par gandrīz 30 % vairāk (44 miljardus EUR), nekā bija paredzēts 2014. gadā (34 miljardi EUR), par labu vairāk nekā 547 000 MVU un citiem galasaņēmējiem, vienlaikus atbalstot vairāk nekā 4 miljonus darbvietu. Paredzams, ka līdz 2020. gada beigām tiks uzņemtas saistības par vēl 26 miljardiem EUR, palielinot kopējo saistību apmēru līdz 70 miljardiem EUR septiņos gados un vienlaikus piesaistot 250 līdz 300 miljardus EUR lielu finansējumu reālajā ekonomikā. Tas nozīmē, ka 2014. gada sākotnējās aplēses (175 miljardi EUR) tiks pārsniegtas par vairāk nekā 40 %.

Paredzams, ka EIF arī turpmāk 2021.–2027. gada DFS periodā būs būtiska loma uzņēmumu finansēšanā, jo īpaši kritiski svarīgās Eiropas ekonomikas jomās (pētniecība un inovācija, MVU, mikrofinansējums u. c.). EIF lēš, ka no 2021. gada EIF pašu kapitāls būs jāpalielina par vēl 3–3,5 miljardiem EUR. Tomēr ar kapitāla palielināšanu ir saistītas vairākas neskaidrības. EIF kapitāla vajadzības būs jāpārvērtē, ņemot vērā finanšu produktus, kurus EIF ir pakāpeniski ieviesīs, īstenojot programmu *InvestEU* un iespējamās finansējuma apvienošanas operācijas 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmas ietvaros.